

Sammendrag situasjonsrapportering – Uke 34

Hensikten med situasjonsrapporteringen er å få en oversikt over situasjonsbildet slik at Landbruksdirektoratet kan videreformidle informasjon til øvrig forvaltning, næring og forskning og slik oppnå en felles forståelse av gjeldende situasjon.

Situasjonsrapport fra Landbruksdirektoratet– Uke 34

Hendelse: Barkbiller

1. Situasjonsbilde

Landbruksdirektoratet har bedt om ukentlige situasjonsrapporter fra statsforvaltere i fylkene berørt av høy lokal risiko og statsforvalter i Innlandet hvor det er bekymring for utbrudd. Fredag 20. ble det gitt nytt varsel basert på fangstene i barkbilleovervåkingen. Risikonivåene fra forrige varsel blir stående i alle soner.

- **Sone 1: Risikoen** vurderes som lokalt høy i deler av sone 1. Særlig Vestfold og Telemark (Porsgrunn og Siljan) har lokaliteter med høye fellefangster og påvisninger av nye angrep. Også andre deler av sone 1 har enkelte lokaliteter med mer enn 20 000 biller per felle (Buskerud, Akershus, Østfold), men de fleste av disse har ikke observasjoner av vesentlige barkbilleangrep så langt. Om det finnes slike angrep, så kan slike skader i mange tilfeller bli synlige først etter sommersesongen og utover høsten. **Usikkerheten** for varselet vurderes som høy. De fleste steder har gjennomført første generasjon innen midten av juli, men vi vet ikke i hvilken grad disse billene har forlatt treet for å angripe nye trær eller om de blir værende i treet fram til overvintring. Juli har vært rekordvarm, men det har også kommet mye nedbør fra siste del av juli og inn i august som kan ha virket dempende på billenes fluktaktivitet. Ved slutten av periode 4 kan mer enn halve livsløpet for andre generasjon være gjennomført i mange lokaliteter. Varselet er gitt av Landbruksdirektoratet etter råd fra NIBIO, 20. august 2021.
- **Sone 2: Risikoen** vurderes som lav for sone 2 (omfatter Innlandet). Enkelte lokaliteter i sone 2 har mer enn 20 000 biller per felle i denne sesongen, men majoriteten av lokalitetene har langt lavere verdier. Det er ikke kommet inn meldinger om angrep av vesentlig omfang i sone 2. Første generasjon ble fullført i perioden 5. juli – 9. august, og hvor stor del av en eventuell andre generasjon som er gjennomført så langt varierer mye mellom lokalitetene (0 – 63 %). **Usikkerheten** for varselet vurderes som middels. Juli har vært rekordvarm, men det har også kommet mye nedbør fra siste del av juli og inn i august som kan ha virket dempende på billenes fluktaktivitet. Det kan ikke utelukkes at flere nye angrep kan bli synlig i løpet av ettersommeren og høsten. Varselet er gitt av Landbruksdirektoratet etter råd fra NIBIO, 20. august 2021.

SFAG, SFVT, SFOV og SFIN har hatt møter i kontaktutvalg eller tilsvarende før sommeren hvor fokus har vært å forankre beredskapsplanen og roller og ansvar. Per 20. august er det gjennom sommeren kommet inn noen meldinger om observasjoner av angrep av stor granbarkbille i Vestfold og Telemark, Oslo og Viken og Innlandet. SFVT har den siste uken observert betydelige forekomster av gran med rødbrun farge over hele fylket.

Tømmerkjøpere prioriterer innkjøring av tømmer fra bilveilagre i alle overnevnte fylker, flere planlegger for eventuell prioritering av driftsapparat.

Rapportering uke 34:

- Oslo og Viken: Ldir har ikke mottatt situasjonsrapport fra SFOV denne uken.
- Agder: Statsforvalteren i Agder har ikke mottatt informasjon fra næringsaktører, kommuner eller andre om endring i status for barkbiller i fylket.
- Innlandet: Det er ikke kommet inn rapporter om endret skadebilde hverken fra kommuner eller næringsaktører. Områder med skader begynner nå å bli mer synlige, men omfanget er ut fra tilbakemeldingene ikke vesentlig endret fra tidligere.

SF har fått et par bekymringsmeldinger som er/blir fulgt opp.

- o I forrige uke var det en avisreportasje i lokalpressen (Glåmdalen og Østlendingen) om stor fare for nye barkbilleangrep i Åsnes. Denne saken ble fulgt opp med befaring den 24. august. I tillegg til skogeier deltok representant fra en tømmerkjøper, kommunen og SF. Etter deres vurdering er det veldig lite som taler for at det er nye angrep i dette området nå, men det viktige er å rydde opp i områder med skadet og svekket skog, og spesielt ta for seg de områder hvor det har vært toppbrekk siste vinter. Dette er noe flere tømmerkjøpere i regionen er i full gang med allerede. Dersom skogeier finner noe som tyder på ny sverming skal han ta kontakt med SF omgående.
  - o Fredag kom det tilbakemelding om et annet tilfelle med mulige skader i Åsnes kommune. Ut fra den beskrivelsen SF har fått tyder det nok på at det er skader fra sommerens sverming, men for å sjekke ut denne saken vil SF ta en befaring av disse skadene med representant fra tømmerkjøper. «Knivprøven» er ikke tatt ved disse skadene, dette ønsker SF å gjennomføre ved befaringen. Det aktuelle området skal avvirkes, avvirkningen vil starte opp i midten av uke 35.
  - o Tilbakemeldingene fra næringsaktører/ kommuner er at det i enkelte områder er en del skog som begynner å bli brun, trolig på grunn av biller. Dette er gjerne i områder med mye toppbrekk, eller i områder hvor skogen ble svekket i forbindelse med tørkesommeren 2018; med andre ord- i områder hvor skogen allerede er svekket. Næringsaktørene melder at de er i full gang med opprydding i disse områdene.
  - o Det er kommet et ønske om enkelt veiledningsmaterieell som kan benyttes i forbindelse med faren for barkbilleangrep. Dette er etterspurt fra skogeiere, skogbruksledere og kommuner.
  - o (Har vært noe vind i uke 34, men SF har ikke mottatt rapporter om vindfelling av betydning for skogbruket, men ennå litt tidlig for å kunne ha oversikt.)
- Vestfold og Telemark: Feltarbeiderne har denne uken sett etter billeaktivitet i døende trær. De har observert områder der stadig nye trær dør i 2021, mens skadeutviklingen synes å ha stoppet opp i andre områder de har fulgt opp gjennom de siste to årene. På stedene med døende trær har de meldt om overraskende stor billeaktivitet. De mener at det er klart mer biller og larver å finne nå enn det var i juni, og det er mange ferske innboringer nå. Det tyder på at det er betydelig sverming fra «andre generasjon» biller i år.
Feltarbeiderne undersøkte området rundt det ene fangstedet med feller i barkbilleovervåkingen hvor det ble tømt rekordmange biller i juni. Der fant de ikke billeskader i det hele tatt.

2. Mediebilde og budskap

Landbruksdirektoratet har hatt egen nyhetssak og pressemelding. Blitt plukket opp av skognæringens medier. Hovedbudskapet har vært at det nå finnes et varsel og en beredskapsplan for barkbiller og at skogeiere i områder med høye billefangster må ut å sjekke i egen skog. Har lenket til opplæringsvideoer for å kjenne igjen granbarkbille og gangsystemer.

Statsforvaltere har tatt i bruk egne nettsider for å informere om barkbilleberedskap. Skognæringens medier har hatt mange saker om barkbilleberedskap, NRK Vestfold og Telemark med TV-innslag 24. juni, NRK Sørlandet innslag i radio 29. juni. Tømmerkjøpere i alle fylker har forsøkt å nå ut til sine kunder enten ved nyhetssaker på egne nettsider, eller SMS til skogeiere. Hovedbudskapet har vært at det nå finnes et varsel og en beredskapsplan for barkbiller og at skogeiere i områder med høye billetall må ut å sjekke i egen skog.

Usikkerhet om man når ut til skogeiere da det er liten eller ingen respons.

Nyhetssaker og pressemeldinger uke 34:

Innlandet: Sak i Østlendingen, se punkt 1.

3. Tiltak som er iverksatt

- Alle overnevnte fylker har gjennomført møter i kontaktutvalg eller tilsvarende med fokus på forankring av beredskapsplanen og roller og ansvar
- Myndigheter og næring har forsøkt å nå ut til skogeiere for å oppfordre til å sjekke egen skog.
- Tømmerkjøpere prioriterer innkjøring av tømmer fra bilveilager
- Tømmerkjøpere planlegger for omdisponering av driftsapparat
- Ldir har bedt om ukentlige situasjonsrapporteringer fra SF i sone 1 og Innlandet for å følge situasjonsutviklingen tett. Sammendrag av situasjonsrapporteringene sendes ut til SF, LMD, næring og forskning.

Tiltak som er iverksatt uke 34:

Innlandet, se punkt 1.

Agder, Vestfold og Telemark: ingen nye tiltak iverksatt.

4. Forventet utvikling

Vestfold og Telemark: SFVT forventer at granbarkbillene fortsetter å gjøre skade og at skogeierne vil få oversikt over trær som har dødd iløpet av sommeren. SF forventer økt pågang fra skogeiere til tømmerkjøpere.

5. Tiltak som vurderes iverksatt

Midlertidige tømmerlager vurderes opprettet, diskutert i kontaktutvalg. Tiltaket må initieres av næringa. Industrien melder om fulle tømmerlager. Ved utbrudd og uttak av større mengder tømmer har man per i dag ingen midlertidige lager.

Det er viktig at nødvendige tiltak ikke stanser opp på grunn av spørsmål angående økonomiske virkemidler.

Uke 34:

Vestfold og Telemark: SFVT har ikke hatt kontakt med skogeiersamvirket denne uken, vil ta kontakt neste uke. SFVT vil diskutere mulige tiltak for å nå ut med informasjon til skogeiere og muligheten for å prioritere intensivert hogst i de mest skadeutsatte områdene.

Agder, Innlandet: Det ble ikke vurdert nye tiltak i uke 34.

Landbruksdirektoratet takker Statsforvalter for innsendte situasjonsrapporter gjennom sesongen 2021. Vi har ikke etterspurt at Statsforvalter følger opp den ukentlige situasjonsrapporteringen lenger enn uke 34. Vi ber imidlertid om at det rapporteres inn til oss ved observasjoner/ bekymringsmeldinger/ hendelser e.l. utenom det normale.